

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **J. T.**, zastoupený JUDr. Petrem Kocurem, advokátem se sídlem Osvobození 829, Orlová-Lutyně, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 8. 11. 2011, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 12. 2012, č. j. 43 Ad 93/2011 – 68,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 11. 2011, č. j. X. Krajský soud v Ostravě při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Stěžovatel byl uznán částečně invalidním dne 11. 10. 2001, ode dne 15. 3. 2007 došlo ke změně invalidity z částečné na plnou. Podle posudku OSSZ Karviná ze dne 15. 2. 2010 nebyl stěžovatel od tohoto dne invalidním ve třetím stupni, ale pouze ve druhém stupni.

Rozhodnutím ze dne 2. 9. 2011, č. j. X, zamítla žalovaná žádost stěžovatele o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 zákona

č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že podle posudku OSSZ Karviná ze dne 23. 3. 2011 je stěžovatel podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. nadále invalidní ve druhém stupni invalidity, neboť pokles jeho pracovní schopnosti činil 60 %. Stěžovateli tedy nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. K obdobnému závěru pak dospěla žalovaná i v řízení o námitkách, kdy byl pokles pracovní schopnosti stěžovatele na základě posudku lékaře LPS ČSSZ ze dne 20. 10. 2011 určen 50 %.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti stěžovatele od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Z jejího posudku ze dne 8. 6. 2012 zjistil, že zdravotní stav stěžovatele je dlouhodobě nepříznivý, jeho rozhodující příčinou je paranoidní schizofrenie s postpsychotickým defektem osobnosti a lehkou mentální retardací. Toto onemocnění posudková komise zařadila do kapitoly V, položky 3 písm. d) přílohy k vyhlášce 359/2009 Sb. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila na 50 %, neboť u něj psychiatrické ani psychologické vyšetření neprokázalo zvlášť těžké postižení s funkčně těžkou reziduální symptomatikou trvalého charakteru ani závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit, jak je uvedeno v nálezů znalkyně z oboru psychiatrie dne 5. 1. 2011. Stěžovatel je schopen vykonávat pouze jednoduchou stereotypní práci pomocného dělnického charakteru, je schopen zaučení. Není schopen duševní práce a práce ve zvýšeném riziku úrazu. Posudková komise učinila závěr, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele odpovídá invaliditě druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb.

Vzhledem k námitkám stěžovatele vzneseným u ústního jednání dne 27. 8. 2012 vyžádal krajský soud srovnávací posudek od Posudkové komise MPSV ČR v Českých Budějovicích. Posudková komise se měla vyjádřit ke znaleckému posudku z odvětví psychiatrie vypracovaného MUDr. Petrou Koziarovou a ke zprávám psychiatra MUDr. W., na které stěžovatel poukázal. Ve svém posudku ze dne 9. 10. 2012 uvedla, že u posuzovaného v počátku schizofrenního onemocnění dominovala pozitivní symptomatologie, později v jeho klinickém obraze vystupují negativní příznaky paranoidní schizofrenie – emoční plochost, chlad, nízká sociabilita a ztráta volných schopností s poruchou exekutivních funkcí. U stěžovatele se postpsychotický defekt osobnosti kombinuje s premorbidním defektem rozumových schopností, kdy byla zjištěna lehká mentální retardace při horní hranici (tato ment. retardace mu v minulosti sama o sobě nebránila ve výkonu povolání). Naposledy byla hospitalizace nutná od 2. 11. 2010 do 1. 12. 2010 pro zhoršení stavu - měl sluchové halucinace trvající asi 14 dní. Po léčbě iritace vnímání ustoupily, afektivita byla klidná, v chování byl bez nápadnosti, spontaneita byla snížena, v kontaktu byl přiléhavý. V následujícím období roku 2011 ošetřující ambulantní psychiatr opakovaně popisuje, že je stěžovatel klidný, bez potíží, někdy unavený, u vyšetření opět živější emotivita, bolesti hlavy nemá. Chodí mezi lidi, vše zvládá. V hodnoceném období nedošlo k další dekompenzaci zdravotního stavu, která by si vyžádala hospitalizaci, ani nebylo třeba úpravy medikace. Byl bez halucinací či bludů. K datu vydání napadeného rozhodnutí dle údajů ambulantního psychiatra psychopatologie stabilizována, byl v dobré remisi. Antipsychotická medikace byla poměrně dlouhodobě nastavena ve středním terapeutickém rozmezí, nebyla zjištěna ani nutnost změny denního dávkování. Posudková komise došla k závěru, že se u stěžovatele jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla v době vydání napadeného

pokračování

rozhodnutí žalované paranoidní schizofrenie s postpsychotickým defektem osobnosti. Odpovídala zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V položka 3 písm. d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kde je míra poklesu pracovní schopnosti stanovena na 50-60 %. Posudková komise tento pokles určila na 55 %, tedy ve středu rozpětí, a to s přihlédnutím k tíži všech uváděných potíží. Stěžovatel byl schopen práce lehčího charakteru, charakteru pomocných prací, prací s využitím dohledu. Byl schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky zejména na duševní schopnosti, event. v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Vhodná se jeví i rekvalifikace na jiný druh výdělečné činnosti.

Krajský soud na základě těchto posudků dospěl k závěru, že stěžovatel byl k datu vydání rozhodnutí žalované nadále invalidní ve druhém stupni dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Žalobu proti rozhodnutí žalované proto zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Ostravě z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Namítl, že jeho zdravotní stav mu nedovoluje soustavný výkon práce. Tento názor opírá o stanovisko PhDr. V. S., MUDr. W. i znalkyně MUDr. Petry Koziarové, která ve svém posudku ze dne 5. 1. 2011 výslovně uvádí, že stěžovatel není schopen plnohodnotné účasti na společensky prospěšné práci. Stěžovatel dále uvedl, že seznámil úřad práce se svojí pracovní rekomandací obsaženou v posudcích a požádal o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání, popř. o rekvalifikaci na jiný druh práce. Ani jedné žádosti však úřad práce nevyhověl. Stěžovatel má za to, že jeho zdravotní stav odpovídá zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V položka 3 písm. e) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předmětem řízení v dané věci bylo posouzení nároku stěžovatele na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Vzhledem k tomu, že soudy nemají odborné medicínské znalosti, vycházejí při posuzování zákonnosti správních rozhodnutí o nárocích na tento typ dávek z posudků příslušných posudkových orgánů, podle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. především z posudků posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Krajský soud proto nepochybil, pokud nechal takovýto posudek ve věci vypracovat a pokud se o něj také při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatele opíral. Posudek posudkové komise MPSV ovšem soudy hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů a rozhodným pro posouzení věci se stává jen tehdy, splňuje-li požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů na základě těchto zjištění učiněných. V případě invalidity tedy musí být z posudku vždy zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, dále v něm musí být uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav lze podřadit pojmu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, v jakém rozsahu v důsledku zdravotního postižení poklesla schopnost

pracovní činnosti posuzovaného. Procentní míru poklesu schopnosti pracovní činnosti podle charakteru zdravotního postižení pak komise hodnotí podle přílohy k právnímu předpisu, přičemž zdravotní postižení musí být zařazeno s ohledem na druh a intenzitu postižení pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy, a současně musí být objasněno, proč v rámci zde stanoveného rozpětí komise určila míru poklesu pracovní schopnosti ve výši jí stanovené. Dále musí být zváženo i rozsah a závažnost dalšího nebo dalších zdravotních postižení pro možné zvýšení (nebo snížení) základního bodového ohodnocení a případně provedena i rámcová pracovní rekomandace.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že výše uvedené požadavky oba posudky posudkových komisí MPSV splňují. Obě posudkové komise vycházely při vypracování posudků z kompletní zdravotní dokumentace zahrnující i zprávy z psychologických vyšetření PhDr. V. S., zprávy ambulantního psychiatra MUDr. W. a znalecký posudek z odvětví psychiatrie vypracovaný MUDr. Petrou Koziarovou dne 5. 1. 2011, jichž se stěžovatel ve své kasační stížnosti dovolával. Obě posudkové komise pak v souladu s touto zdravotnickou dokumentací shodně určily hlavní příčinu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, řádně provedly zhodnocení míry funkčního postižení a pracovní schopnost stěžovatele adekvátně posoudily dle příslušných ustanovení § 39 odst. 3 a 4 zák. č. 155/1995 Sb. a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.

Krajský soud tedy nepochybil, jestliže z těchto posudků vycházel jako ze stěžejních důkazů a jejich závěry ohledně rozhodujícího postižení stěžovatele, resp. především závěry srovnávacího posudku vypracovaného Posudkovou komisí MPSV v Českých Budějovicích, která závěry Posudkové komise MPSV v Ostravě potvrdila, převzal. Nejvyšší správní soud má za to, že na základě těchto posudků bylo spolehlivě prokázáno, že zdravotní stav stěžovatele ke dni napadeného rozhodnutí žalované neodpovídal invaliditě třetího stupně, ale pouze invaliditě druhého stupně, konkrétně zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V položka 3 písm. d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.

Jako nepřipadnou je pak nutno hodnotit námitku stěžovatele, že úřad práce na základě pracovní rekomandace obsažené v posudcích nevyhověl jeho žádosti o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Tato skutečnost totiž nemá na hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vliv. Nejvyšší správní soud poznamenává, že podle § 25 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb. je překážkou toho, aby se fyzická osoba stala uchazečem o zaměstnání, pouze invalidita ve třetím stupni, s výjimkou případu, kdy je fyzická osoba schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. ji proto zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona. Správní orgán sice byl úspěšný, ve věcech důchodového pojištění však nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona ani on. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 12. února 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu